

Za pozornost stál také Republic P-47D Razorback švýcarského pilota Jeana-Clauda Buchse. Letoun o hmotnosti 42 kg, rozpětí 3 200 mm a délce 2 800 mm byl poháněn hvězdicovým pětivalčím MOKI o objemu 400 cm³. Buchsův model však bohužel letecký den nepřežil; jeho precizní a čistou konstrukci jsem večer mohl obdivovat už jen v letištním velkoobjemovém kontejneru.

Razorback je zřejmě ve Švýcarsku oblíbený letoun, s dalším, poněkud menším exemplářem dorazil Herve Magnin. Jeho model má rozpětí 2 300 mm a hmotnost 8,5 kg; poháněn je motorem Zenoah 38 cm³.

Letecký den Holíč

V sobotu 28. července na letišti Aeroklubu Holíč uspořádal Aerobatic Team AK Holíč společně s Aeroklubem Holíč již dvanáctý ročník leteckomodelářského dne. Avizovaný program sliboval nevšední zážitky, umístění letiště na pomezí Slovenska a Čech a také nedaleko Rakouska pak bylo příslibem bohaté účasti účinkujících i diváků.

Sobotní ráno bylo slunečné a bezvětří, tedy příjemná změna po převážně deštivém týdnu. Naše dvoučlenná výprava, šéfredaktor Tomáš Sládek a já jako redakční elév, dorazila na místo v půl deváté. Než jsme dostavěli prodejní stánek RC revue, původně ještě ospalé letiště prudce ožilo – dorazili modeláři, stánky s občerstvením a dalšími více či méně tematickými komoditami a začali se trosit první nedočekávaní diváci.

Celý letecký den byl výborně organizovaný pod vedením nestora holičského modelářství Olina Vitáska, modelářský program se plynule střídal s velkými letadly, pořád se něco dělo a pořád se bylo na co dívat.

V deset hodin odstartoval dvouhodinový modelářský blok, ve kterém byl k vidění například elektrolet DA-42 Twin Star Jaroslava Velíška z LMK Strážnice s rozpětím

2 700 mm, délkou 1 700 mm a hmotností 6 kg na dva motory Phasor 30/3.

Dalšími odstartovávajícími modely byla sice deset let stará, ale stále pěkně létající a zachovalá polomaketa pozorovacího samokřídla z doby druhé světové války Handley Page MANX Ladislava Knebla či Giles 202 pilotovaný sedmnáctiletým Žessym Paračkou ze Švýcarska. Žessy létá již čtyři roky, poslední rok i v páru se svým otcem Jozefem, ten ale pro tentokrát zůstal kvůli poruše zapalování na zemi.

Jedna z posledních fotografií letounu Republic Super P-47D Razorback Švýcara Jeana-Clauda Buchse

Přistání Pittse Ing. Gabriela Karaby

Mirage 2000, pilot Jean-Claude Buchs

S modelem Sopwith Pup o rozpětí 2 800 mm se akce zúčastnil Dušan Mituch. Krásný celodřevěný dvouplátník vlastní Dušanovy konstrukce má hmotnost 16 kg a je poháněn pětivalčím OS Sirius o zdvihovém objemu 50 cm³.

Michal Čekan z RC Klubu Veselé přivezl v RC revue již před časem popsanou polomaketu amerického ultralightu Flightstar o rozpětí 3 600 mm, poháněnou dvouválcovým motorem DLA o objemu 112 cm³. Model je prý schopen i základní akrobacie, ale jeho pilot zůstává věrný předloze a užívá si zejména nízké pomalé průlety tohoto osmnáctikilového „drobečka“.

Radek Suk předvedl svůj nový letoun Grumman F9F-6 Cougar. Velmi pohledný a fotografický model byl řízen jistou rukou.

Dalším účinkujícím byl Adam Weinzettel s dvoumetrovým 3D elektroakrobatem Extra 300 firmy Extreme Flight. Jeho model pohání motor AXI 5325/16 napájený 6s Li-pol akumulátorem o kapacitě 4 000 mAh, špičkový odběr motoru je 120 A.

S pěkně zpracovanou maketou nočního bombardéru Northrop P-61 Black Widow přijel Ivan Palčo. Jeho Černá vdova, postavená podle plánu mého oblíbeného konstruktéra Nicka Zirolliho, má rozpětí 2 900 mm a délku 2 100 mm, hmotnost 24 kg a je poháněna dvojicí jednoválcových motorů ZG-45 opatřených elektrickými spouštěči.

Dále mne zaujal dvoutrupý větroň DG-600 Twin Elan Turbo vídeňského Karla Masopusta. Jeho model s rozpětím 5 m je poháněn turbínou, umístěnou provizorně na centrolánu.

Gabriel Karaba předvedl pěkný let Pittse Special v markingu letiště v Martině.

K vidění byly také vrtulníky. Dušan Pukl přivezl firemní model firmy Jet Arrows. Dvacetkilová maketa vrtulníku Lama 315 s průměrem hlavního rotoru 2 500 mm je poháněna plynovou turbínou Jakadofski. Ja-

roslav Beragg z bratislavského klubu Istropolitana létal s akrobatickým bezpádlovým T-Rexem 600 FBL, poháněným spalovacím motorem OS Max s objemem 9 cm³.

Jeho klubový kolega Martin Doležal se leteckého dne účastnil s 2,6m akrobatem Velox Revolution a také s pěkným Porterfieldem s rozpětím 2,4 m.

Milan Holba z LMK Slavičín létal s modelem Sbach 342 vlastní konstrukce o rozpětí 2 200mm, délce 2 100mm a hmotnosti 7 kg, poháněným motorem JC 60 cm³.

V poledne převzal štafetu program velkých letadel, akrobatické ukázky proudového L-29 Delfin (který na letišti i přistál), L-39 Albatros a v jednu hodinu po poledni dorazil předvést své pilotní umění v akrobacii na proudovém letounu podplukovník Marián „Buker“ Bukovský s MiGem 29 slovenské armády.

Po této ukázce následoval seskok parašutistů z An-2, během kterého se na svoje vystoupení již začala připravovat skupina Great War Flying Circus v plné sestavě. Postavit polní tábor včetně modelu dobového požárního vozu, připravit pyrotechniku a všech deset letounů zabralo členům skupiny (a jejich rodinným mechanikům) necelou půlhodinku, během které okolo nich kromě přistávajících parašutistů létal lehký čtyřmístný vrtulník Robinson R-44 a obratný dvoumístný vírník Apollo AG-1 maďarské firmy Halley pilotovaný Borisem Freyem. Apollo o hmotnosti 500 kg má hlavní rotor o průměru 8,5 m.

Ve dvě hodiny odpoledne započal zlatý hřeb modelářského programu, létající cirkus. Piloti šli v rychlém sledu do vzduchu, na zemi spustily pyrotechnické efekty a na nebi se strhla bitva. Obzvlášť přes objektiv fotoaparátu člověk snadno ztratí smysl pro měřítko a letecký souboj se zdá být opravdový. Takto v „plně polní“ jsem naživo viděl tuto skupinu poprvé a jde skutečně o hluboký zážitek. Celá bitva trvala snad deset, dvanáct minut (proto také ten rychlý start jeden za druhým, kdyby se něco zadrhlo, tak první startující přistávají téměř během startu těch posledních), ale subjektivně mi to připadalo mnohem delší. Hoši mají bitvu pěkně sevcíčenou, nevíšim jsem si žádného zádrhele (jen jeden letoun převrácený po přistání na záda), všechna letadla pár sekund po přistání mizela z přistávací plochy, zkrátka organizačně bezchybné. Není se však myslím čemu divit, při velikosti, počtu a ceně těchto letadel se i menší zaváhání nepříjemně prodraží, ať už finančně, nebo v podobě času stráveného na opravách.

Další letovou ukázkou předvedl druhý model Jeana-Clauda Buchse, proudový Mirage 2 000 s turbínou Jet Cat o tahu 20kg, maketa stíhacího letounu dlouhá 3 m a s rozpětím 2 m je velmi pěkně a detailně zpracovaná, má imitaci přídavného spalování diodovým osvětlením a dospělý letový projev. Před přistáním se modelu nevysunula jedna hlavní podvozková noha, ale po dvou okruzích si dala říct a pilotovi zbyla i rezerva ještě na další kontrolní průlet s vysunutým podvozkem.

Když jsem se šel před odpoledním vedrem na chvíli ukryt do našeho stánku, zaslechl jsem z letové plochy velmi hlasitý zvuk dvou proudových letadel. Pár okamžiků jsem je

Tým Great War Flying Circus na stojance

Northrop P-61 Black Widow Ivana Palča, pilot Dezider Vizent

mylně pokládal za letouny skutečné, ale byla to letová ukázka dvou modelů Austria Pulse Teamu. Oba modely s pulzačními motory měly shodnou délku 180cm, Sagittario s rozpětím 160 cm a hmotností 6,5kg pilotoval Schmid Hannes, zatímco menší Delfino kachní koncepce o rozpětí 140 cm a hmotnosti 4 kg Alois Martin. Oba modely létaly velmi pěkně (vzhledem k jejich rychlosti ani nepo-

Model Delfino kachní koncepce Rakušana Aloise Martina poháněný pulzačním motorem

DA-42 Twin Star Jardy Veliska

mělo cenu je zkoušet fotografovat) a jejich zvukový projev jim v mých očích propůjčil tak třikrát větší rozměry. Model Delfino však měl později odpoledne těžkou havárii, pilot s ním i přes opakované potíže s motorem odstartoval, ale krátce po startu se motor opět zastavil a Alois Martin nezvládl nouzové přistání.

Odpolední modelářský program byl pravidelně prokládán ukázkou velkých letadel, kromě již zmíněných proudových letounů to byli zejména akrobatičtí piloti Dušan Šamko s letounem Pitts S-2C a držitel Superlicence a pilot série Red Bull Air Race Martin Šonka s akrobatem Extra 330SR, kteří předváděli dech beroucí akrobacii v letovém prostoru jen o málo větším než piloti RC modelů.

Po ukončení leteckého dne se ještě konalo posezení u hangáru, při kterém se podával vynikající guláš a proběhlo vyhodnocení leteckého dne. Za svou letovou ukázkou si odnesli ocenění a pohár členové skupiny Great War Flying Circus, dále

pak Radek Suk se svým proudovým modelem Grumman F9F Cougar. Další ocenění získal švýcarský modelář Jean-Claude Buchs, pohříchu to byl pohár pro největšího smolaře za totální havárii jeho Super Republic P-47 Razorback. Poslední ocenění pak obdržel náš šéfredaktor Tomáš Sládek za dlouholetý přínos k modelářskému sportu.

Eduard Němec

Prolétávající Sopwith Pup Dušana Mitucha, připravuje se ULL Flightstar

